

Софія Бинин

(13 р., Краматорська українська гімназія,
м. Краматорськ, Донецька обл.)

Ніким мого народу не зламати,
Яких важких не знали б ми часів!
Горить в серцях вогонь!
Не загасити!!!
Він за калини цвіт,
За мову слов'їв.
Горить в серцях вогонь!
Від роду і до роду.
Віків в нім мудрість –
Землю зберегти.
Пишаюся тобою, мій народе!
І кращого у світі не знайти!!!

Людмила Яцура

Ніким мого народу не зламати...

Прочитавши рядки цієї поезії, учитель української мови та літератури Тетяна Анатоліївна запропонувала взяти участь у конкурсі та поділитися спогадами про події, свідками яких були ми самі. Усі замислилися... Перед очима промайнули ті миті, коли ми боялися вийти на вулицю, змушені були ховатися у бомбосховища, хвилювалися за своїх рідних, друзів. Невже це було з нами? Невже це пережили ми у ХХІ столітті?

Як сталося, що у тринадцять років нам довелося замислитися над ціною життя?

Нас учили батьки та вчителі жити так, щоб життя було цікавим і змістовним, багатим на великі події і добре вчинки. Так склалося життя, що нам – підліткам – довелося стати дорослішими, долучатися за покликом серця до акцій на підтримку солдатів-захисників, демонструвати свою принадлежність до Великої нації, пліч-о-пліч з дорослими вплітати своє життя у долю свого міста, своєї Батьківщини.

Думки поринули у спогади... Життя розділилося на «до» та «після» війни.

Думаючи про події на Майдані Незалежності, перше, що згадую, – це безсонні ночі, які провела поряд із батьком. Тато майже кожну ніч до самого світанку через Інтернет стежив за тим, що відбувається. А ми, діти (нас у родині четверо), сприймали все, що відбувається, його очима, переживаннями дорослого. Від того, мабуть, самі стали дорослішими.

Здається, все почалося з того, що молодь вийшла протестувати проти рішення президента Януковича про відкладення процесу євроінтеграції. Європа для нас – це зразок ставлення до людини як громадянина. В Європі людина стоїть на першому місці, влада знає, що вона працює для людей і в будь-який момент з неї можуть вимагати звіту про справи. У нас такого немає, але ми теж прагнемо гідного життя. Тому рішення Януковича про зміну курсу України обурило прогресивну молодь. Українці – дуже терпляча нація, на справжній вибух обурення нас може штовхнути тільки велика несправедливість, так і сталося. Влада скерувала силовиків на розгін мирної студентської демонстрації. І вже тоді на вулиці Києва вийшли усі. Почалася справжня боротьба зі старою владою, котра ніяк не хотіла змінюватися. Я стежила за подіями, що відбувалися, разом з родиною, учителями, друзями.

Звичайно, багато людей не підтримували протестів у Києві. Наприклад, моя бабуся навіть вголос заохочувала Януковича на силовий розгін людей на Майдані. Ми тоді телевізор майже не дивилися, про усі події нам розповідав тато, який дуже загорівся ідеями Майдану. Вже в лютому ми дізналися, що в Києві загинули два чоловіки з нашого міста. На підтримку Майдану біля пам'ятника Тарасу Шевченку в Краматорську збиралася невелика купка молодих людей. Вже пізніше почалися сутички з так званими «тітушками». Вони поводилися вкрай агресивно, жбурляли яйцями і провокували бійки. Це зайвий раз доводило, що Майдан – це добре, бо йому протистояли не найкращі представники нашого суспільства. Коли почалися провокації, на захист нашої молоді підтяглося старше покоління. Тато теж ходив на мітинги, розповідав, що часом ставало дуже страшно, бо міліція не заважала «тітушкам». Останній мітинг під жовто-блакитними прапорами пройшов у нашему місті 17 квітня, зібралося дуже багато людей, прийшли навіть деякі керівники підприємств, хоча патріоти вважали, що голови усіх великих підприємств стали на «російський бік».

Після того останнього мітингу у Краматорську почалися жахливі події. Захопили відділ міліції, виконком та ще деякі структури. З'явилися «зелені чоловічки», як перед тим у Криму. Спочатку ми сподівалися, що це ненадовго, але вийшло не так. Бабусі почали поширювати дивні плітки про «бандерівців» та «правосеків». На Великдень біля церков чергували казаки, які буцімто мали захистити віруючих від тих міфічних ворогів. Дедалі масовішими ставали мітинги з колорадськими стрічками і закликами до єдності з Росією. Дідусь дав почитати статтю російського аналітика про те, що Путін хоче зробити з нашого регіону «чорну діру», яка заважатиме решті України нормальню розвиватися.

Ще у квітні ми вперше почули стрілянину. А на 1-2 травня в нашему місті відбулися сутички місцевих прибічників Росії з українськими військовими. Бабуся щиро вважала, що військові мали наказ нас вбивати, і радісно розповідала, що чула, як хлопці на бойових машинах сказали, що воювати не хочути. Мабуть, якби тоді вони знали, яке буде продовження, то діяли би рішучіше. Але, як відомо, в історії немає «якби».

11 травня ми з мамою їздили велосипедами до крамниці й бачили біля виборчої дільниці озброєного «зеленого чоловічка». Він був такий огрядний, що бронежилет не застібався. Мої батьки і дідусь не брали участі у «референдумі», бо він був цілком незаконним, не було ні офіційних запрошень, ні оголошення про дільниці. Але людей туди прийшло досить багато. Ми бачили радісні святково вдягнені родини з дітьми. Мабуть, вони голо-

сували за якесь «краще життя» без «київської хунти» з файними російськими зарплатами. Бабуся теж не брала участі у «референдумі» і дуже сварила тимчасову владу. Мої дядько з тіткою вмовляли бабусю, але мама сказала, що, якщо бабуся бажає нам, своїм онукам, щасливого майбутнього, то вона не піде. Бабуся сказала, що погано почувалася, і відмовила дядькові.

Завжди легше зруйнувати, ніж побудувати нове. Насправді я вважаю, що той «референдум» не мав великого значення для подальших дій бойовиків, бо Путін вже давно вирішив усе за тих людей, і вони стали лише маленькими гвинтиками у грандіозній машині його задуму знищити європейське майбутнє України. Мабуть, потрібну Кремлю картинку для телебачення і так створили б з допомогою його прибічників серед наших громадян.

Ще згадую, як на аеродромі з гранатомета підбили гелікоптер (на щастя, ніхто з пілотів не постраждав) і цивільний літак. Потім начальника аеропорту захопили в полон. Гранатомет встановили на висотному житловому будинку неподалік аеродрому. Страшно уявити, що було б, коли б військові з аеродрому завдали удару у відповідь! Наш будинок розташований неподалік аеродрому, тому звуки обстрілів було чути дуже добре.

У місті з'явилися блокпости з озброєними людьми, кожен вечір ставав гучним через постріли. Наша гімназія розташована далеко від дому, тому щоранку тато починає зі з'ясування, чи спокійно у районі навчального закладу. Тоді вже ми з сестрою їхали на навчання. Згодом гімназійний підваль переоблаштували під бомбосховище. Одного разу, коли я була в школі, почався обстріл цього району. Нас терміново відправляли додому, але без батьків виходити зі школи не дозволяли. Мама лишилась у домашнім братом, тому, щоб забрати мене, татові довелося вийхати з роботи.

Страшилки від бабусі ставали дедалі жахливішими. Щодня вона анонсувала якісь «зачистки» невідомо чого від невідомо кого. Потім розповіла, що «правосекі» під Слов'янськом розстріляли стадо в 150 корів і пастуха. Вже б своєю головою подумала, що в нас на 10 корів 2 пастухи, а там таке велике стадо і тільки 1 пастух. Залякані люди у крамницях розповсюджували історії про кровожерливих «бандерівців», що живцем закопують людей у землю. Здається, що подібні небилиці йшли від людей, які самі здатні на подібне нелюдство. Батьки намагалися достукатися до бабуси-

ного розуму, але поки даремно. Вже потім вона сама зрозуміла, що до чого, і стала чекати на звільнення від проросійських «спасителів».

Останній дзвоник проходив без звичних урочистостей. На лінійці лунав лише гімн гімназії. Бо боялися, що почують «зелені чоловічки», про яких вже ходила недобра слава, що вони викрадають і б'ють проукраїнськи налаштованих громадян. Учителі були напружені, схвильовані. Переконана, що вони знали те, чого не знали діти. Позаду батьків, де зазвичай розташувалися гості свята, стояли міліціонери з георгіївськими стрічками та чоловік у камуфляжі. Це створювало дискомфорт, і зрозуміло, чого боялися вчителі....

Мама з полегшенням дочекалася літніх канікул, бо не треба було вже цілий день напруженого чекати нас зі школи.

Влітку стало ще гучніше. Особливо на вихідних, починаючи з п'ятниці, в місті постійно лунала стрілянина. Ми з страхом прислухалися. Одного червневого вечора якийсь снаряд розірвався десь зовсім поруч із нашим будинком. Тоді злякався навіть мій молодший брат, який ще не розумів, що відбувається щось страшне.

На наше щастя, цього року татові дали путівку на турбазу під Маріуполем. Взагалі нам рідко так щастить, бо зазвичай ті путівки дають більш «заслуженим» робітникам. Вранці 20 червня ми виїхали з Краматорська, встигнувши почути обстріл Карабуна, який зазвичай починався о 4 ранку. На автовокзалі було дуже багато охочих виїхати. На околиці міста нас зупинили для перевірки документів. В автобус зайшов, кульгаючи, молодий чоловік з пістолетом в руці.

Мама казала, що це було досить принизливо показувати йому документи, бо він, мабуть, і не мав права їх перевіряти, але настали часи, коли правий став той, у кого зброя. До Донецька ми доїхали спокійно. Зараз не віриться, що тоді в Донецьку було мирно, на відміну від нашого рідного Краматорська.

До Маріуполя ми дісталися на таксі, бо спізнилися на рейсовий автобус. Нашу машину майже не зупиняли, бо бачили, що їде родина з трьома дітьми. Біля міста ми нарешті побачили наші рідні жовто-блакитні прапори!